

Predsednik republike se je vrnil s poti po Latinski Ameriki in ZDA

Želimo sodelovati z vsemi, ki so za mir

Tito je sporočil Jugoslovanom prisrčne pozdrave narodov Latinske Amerike

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 1. nov. Prelepo sončno vreme je danes dopolnjevalo slovesno vzdušje, ki ga je bilo čuti v mestu že v poznih dopoldanskih urah. Zloglasna beogradska kosava je bila tokrat skoraj dobrodošla, zakaj venci zastav na mnogih stebrih so v njej veselo plapolali.

Na sručenem letališču se je diplomatski zbor razvrščal ob reči preprogi. Zavihteli so v tople plašče, s kučmami, rutami ali pa kar samo v oblekah in brez strahu pred kosavo, so nam brez legitimacij pripovedovali, katere države zastopajo, tople ekvatorialne predele ali pa področja v bližini vseh zim.

Sedma stila si je krajšala čas z uganjanji, s kakšnim letalom se vrača predsednik Tito. »Najbolje poučenje« so nam zaupali novico, da bo tokrat prispel s Caravello. Malo pred četrto uro smo zaslišali ropot letalskih motorjev. Formacija bližajočih se letal je pričala, da gre za prihod predsednika Tita, zakaj sturje reaktivni lovci Jugoslovanskega vojnega letalstva — častno spremstvo, ki je od meje spremljalo vrhovnega poveljnika — so preleteli nad našimi glavami, sredi med njimi pa je bil širimotorj DC 6.

Po kratkem manevriranju se je belo letalo približalo mestu, kjer so čakali naši državni in politični voditelji.

Točno ob 16. uri so se odprla vrata letala in že se je spuščal po stopnicah tovariš Tito, vedel, zagorel, s klobukom v rokah, ter se branil pred sunki vetra, ki mu je mršil lase. Sledili so mu žena Jovanka, tovariši Koča Popović, Mijalko Todorović in drugi sodelavci, ki so ga spremljali na njegovi dolgi in uspešni poti po daljnih deželah med narodi, katerih iskrenega prijateljstva se nismo niti zavedali, dokler nam o njem niso pričale fotografije in poročila, prijateljstva, ki se je od države do države stopnjevalo, dokler ni doživelo prave eksplozije v gostoljubni Mehiki.

Prve stiske rok s tovariši Kardelj, Ranković, Stambolić, Blazom Jovanovićem, Veselinom, Goknjom, Koliševskim in Vojkom Vlahovićem so spremljale pozdravne topovske salve. Zvočni himne so napolnili ozračje. Ceremonial se je razvijal hitro. Raport, obhod častne čete, pozdravljanje z drugimi jugoslovanskimi predstavniki. Medtem ko se je

predsednik Tito rokoval s številnim diplomatskim zborom, pri čemer se je nekoliko dlje zadržal pri zastopnikih dežel, ki jih je pravkar obiskal — vsem ko so domaći in tuji novinarji že hiteli v letališko postojlo, da bi si zagotovili čimboljši prostor, od koder bi lahko dobro spremljali na-

povedano Titovo izjavo — so tovariši Kardelj, Ranković, Stambolić in nekateri drugi tesno obstopili Mijalko Todoroviča in Kočo Popovića, da bi čimprej zvedeli za njune neposredne vtise in morebitne še neznane doživljaje. Tako močno so se zatopili v pogovor, tako živahna je bila

diskusija, da je malo manjkalo, pa bi spregledali, da je predsednik Tito že vstopil v postojlo.

Predsednik mestne skupščine Beograda je z nekaj besedami izrazil zadovoljstvo, da je naš predsednik spet med nami. Potem je stopil k mikrofonski tovariš Tito in dejal:

»Dragi državljani in državljanke Jugoslavije! Predvsem želim izraziti veliko zadovoljstvo nas vseh, ki se vračamo iz prijateljskih držav, da smo zopet prišli v našo lepo socialistično Jugoslavijo. Želim bi izkoreniti to priložnost, da izpolnim obljubo narodom Latinske Amerike, ki so po nas poslali prisrčne pozdrave in najboljše želje narodom Jugoslavije, izražajoč s tem velike simpatije, ki jih ti narodi čutijo do naše dežele, do naših narodov. Gotovo ste že slišali, kako smo bili sprejeti, s kolikšno prisrčnostjo so nas sprejeli narodi teh dežel in prav zato smo se seveda tudi zelo dobro počutili v teh deželah. Narodi latinskoameriških držav — Brazilije, Čila, Bolivije, Mehike — ki smo jih obiskali, vedo precej o Jugoslaviji, ki si je s svojo na-

čelno zunanjo politiko pridobila velik ugled. Pa tudi s svojim notranjim razvojem, saj smo imeli — ko so nas spraševali — tudi kaj povedati o naši deželi. Videli smo silne težnje teh narodov po tem, da se v miru razvijajo. Videli smo velike možnosti, ker so te dežele — ena bolj, druga manj — potencialno zelo bogate. Seveda pa jim je potrebna pomoč, da bi lahko svoje nacionalno bogastvo spremenili v sredstva za lepše in srečnejše življenje.

Razgovarjali smo se z državni — s predsednikom Goulartom, Alessandrijem, Pazom Estenssorom, Lopezom Mateosom — o raznih problemih, ki zadevajo naše odnose, tako gospodarske kot politične. Govorili smo tudi o mednarodnih problemih sedanosti. Moram reči, da smo imeli glede vseh teh

da je Čile v tem pogledu na boljšem kot druge države Latinske Amerike.

V Mehiki nas je zelo impresioniralo, kar smo tam videli. Moram reči, da si nekaj podobnega nismo mogli nikoli misliti: s kakšno toplino, s kakšnim navdušenjem, s kakšnim prijateljskim občutkom do naše dežele, do naših narodov so nas sprejeli. Milijonska množica je bila na ulicah, ko smo šli skozi mesto, in niti enega človeka nisem videl, ki nas ne bi prisrčno pozdravil in izrazil svoje prijateljske občutke do naše dežele. Tu smo bili seveda najdlje. Tu smo tudi mogli največ videti. Videli smo tudi notranjost. Mehika je bogata po svojih lepotah in po svojem naravnem bogastvu. In zelo hitro se razvija. Moram reči, da smo prav tu, na tleh vseh prijateljskih držav Me-

hike najbolj občutili — ne glede na zemljepisno oddaljenost — koliko prijateljev imajo naši narodi v latinskoameriških državah. Razumljivo je, da bomo morali še bolj delati na tem, da se bomo še bolj približali, da bomo še bolj izkoristili vse možnosti, ki jih imata naši deželi, da bi bilo naše sodelovanje čimbolj plodno, posebno na gospodarskem področju. O tem smo govorili s šefi držav in z drugimi odgovornimi ljudmi, ki se ukvarjajo z gospodarskimi vprašanji, da bi se naš odnos na gospodarskem področju še bolj razširil. Imamo velike možnosti za skupno sodelovanje. Kar zadeva stališča, tako Goularta kot gospodov Alessandrija, Paza Estenssora in Lopezja Mateosa o zunanje-političnih vprašanjih, o vprašanju razorožitve, vprašanju likvidacije atomske oporočitve in raznih poskusov, vprašanju pomoči nerazvitim, o kolonialnem vprašanju, o vseh teh vprašanjih so naša stališča identična. Prav zato smo lahko izdali take dokumente, ki so vam že znani — komunikacije in deklaracije, ki nam bodo v bodoče še bolj omogočile, da na tem polju sodelujemo, bodisi preko OZN ali na kak drug način.

Ob tej priložnosti ne bi želel pozabiti ene stvari. In to je: V vseh teh deželah smo prišli v stik z našimi rojaki, ki so že davno odšli s svoje rodne grude in našli tam svojo novo domovino. Posebno je ta naša ekonomska emigracija številna v Čilu. Precej je je tudi v Mehiki, Boliviji, v

rudnikih cinka itd. Bilo je naravnost ganljivo, kako so se potrudili, da bi nas videli, da bi govorili z nami. Prihajali so z juga in s severa, tisoče kilometrov daleč, od tam, kjer je že led, kjer delajo pod najtežjimi pogoji in kjer so si pridobili toliko, da lahko žive človeka vredno življenje. Prišli so v slabem vremenu, v malih letalih, da bi nas videli. Govorili smo z njimi in oni so nam priredili veličasten sestanek, da smo lahko govorili. Izročili so pozdrave narodom Jugoslavije, nekateri so izročili pozdrave za svoje rojake itd. Moram reči, državljani in državljanke, da se večina teh ljudi poljska domotožje po njihovi bvisi domovini. Posebno starejših ljudi, ki ne morejo več delati. V mladosti so si toliko pridobili, da lahko žive. Toda hoteli bi umreti na svoji zemlji. To nas je zelo ganilo. Mislim, da bomo morali storiti vse, da tem našim rojakom, ki se žele vrniti domov, omogočimo, da pridejo v Jugoslavijo in tu prežive ostali del svojega življenja.

Osnovna misel, ki nas je vodila ves čas, je bila ta, da te narode in njihove državne čimbolj seznanimo z novico Jugoslavije, s težnjami jugoslovanskih narodov, s tem, kako mi gledamo na razna zunanje-politična vprašanja, da nam je predvsem pri srcu mir, da želimo z vsemi, ki se žele za to boriti, sodelovati. Iz govora v Organizaciji združenih narodov ste lahko videli, da je bila to glavna ideja, ki nas je vodila v teh deželah. V Ameriki smo imeli razgovor s predsednikom ZDA. Ta razgovor je potekal v zelo prijateljskem tonu in izmenjali smo mnenja tudi o naših bilateralnih odnosih. Prišli smo do prepričanja, da se lahko naši bilateralni odnosi v vsakem pogledu zelo izboljšajo. Izmenjali pa smo mnenja tudi o raznih mednarodnih problemih, ki danes še tarejo svet. Mislim, da so bili ta obisk in ti razgovori zelo koristni, ker smo se lahko osebno, neposredno prepričali, da tudi G. Kennedy želi, da se mir ugradi, da se mir ohrani in da nekako pridemo iz slepe ulice, v katero smo v zadnjem času zašli. Gospodu Kennedyju sem posebno položil na srce vprašanje nadaljnjega procesa pomirjanja mednarodne napetosti in miroлюбnega sodelovanja. Posredoval sem mu s kolikšnim navdušenjem, s kolikšnim upanjem je na primer jugoslovansko ljudstvo pozdravilo prvi korak, ki je bil storjen v Moskvi v pogledu prepovedi atomskih poskusov v vesolju, na zemlji in pod vodo. Dejaj sem mu, da so ta korak po mojem mnenju pozdravili s prav takim navdušenjem in s prav tolikšnim upanjem tudi drugi narodi, in da morajo sedaj tisti, ki so za to najbolj odgovorni, storiti nadaljnjie korake, da si bo človeštvo lahko malo oddahnilo in pričakovalo najboljše. Ti razgovori so bili plodni. Lahko sem odkrito povedal vse,

Prisrčno snidenje s predsednikom zvezne skupščine Edvardom Kardeljem. Telefoto: Tanjug

kar mislim o naši politiki, o naši deželi, da je naša politika miroljubna, da želimo sodelovati z vsemi državami ne glede na razlike v družbenih sistemih, da je miroljubna aktivna koeksistencija edina rešitev, da pride na svetu do boljših odnosov, do pomiritev itd.

Tovariši in tovariške, kot veste, sem nastopil v Združenih narodih in razložil naše misli, naše nade, naše ideje, kako naj bi po našem krenili svet, da bi človeštvo lahko mirneje gledalo na svojo prihodnost. Moram reči, da je bil ta govor v Združenih narodih enodušno sprejet in pozdravljen. Tu se je videlo, kako malo je potrebno, da kajdelo ljudje skupni jezik.

Dalje bi hotel reči, da sem si posebno v OZN ustvaril prepričanje, da je ozračje mnogo boljše, kot je bilo pred

dvema, tremi leti, posebno takrat, ko sem bil jaz v Ameriki. Sedaj je v OZN popolnoma drugo vzdušje, a to je dober znak za nadaljnji razvoj mednarodnega položaja. Prepričan sem, da so ljudje, ki so najbolj odgovorni, videli in doumeli, k čemu vse človeštvo teži, tudi narodi tistih dežel, ki recimo niso neangažirane, ki so z določenimi pogodbami vezane. Tudi ti narodi, kot drugi, žele, da bi se mir ugradi in da bi se končala hladna vojna, ker je hladna vojna eden od osnovnih elementov, ki vznemirja svet in ki lahko privede do spopada.

To sem hotel povedati. Se enkrat se zahvaljujem narodom Jugoslavije za spodbudo in Beogradu za tako tople sprejem, ki so ga nam priredili. Naj žive državljani in državljanke Jugoslavije!

Potem je kolona krenila proti Beogradu, ki je žarel v nešteti mnogobarnih južnih, odsevajočih v mirnih valovih Save, srečevala je transparente, ki so govorili Titu, da smo bili v mislih ves čas z njim, ki so ponavljali izraze naše sreče, ker je spet tu. Čvetje iz gostega spallja je zasipalo avtomobile, bakle v otroških rokah so osvetljevale pot, na vitkem mostu čez Savo pa so obrobili cestni tlak plamen in iz nešteti zar.

Beograd je bil tu. Beograd je dočkal svojega in našega Tita. Beograd ga je toplo in navdušeno pozdravljaj v svojem imenu in v imenu vseh jugoslovanskih mest in vasi, in imenu devetnajstih milijonov Jugoslovancov. VIDA HRESCAK

Pozdravne besede narodom Jugoslavije.

Stotisoči na ulicah Beograda

Starka, dekletce z nageljnom in stotisoči so veseli...

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 1. nov. Na ulicah našega glavnega mesta so se začeli zbirati ljudje že po drugi uri, čeprav je bil predsednikov prihod na letališče v Surlčinu napovedan komaj ob štirih. Že veliko pred četrto uro so bili kilometri in kilometri pločnikov vzdolž Ulice maršala Tita in drugih, po katerih naj bi se peljal predsednik Tito in njegovi tovariši na polni nabito polni.

Nad nami zastave v vetru in pesem iz zvočnika, ura je štiri in nebo živo. Ljudje, ki so se nagnili na Terazijah, okrog zvočnika še bolj na gosto kot sicer, se umikajo nenavaden močnemu vetru kot ve do in znajo. V gneči je toplete, tudi deblo drevesa pomaga, ali pa prizidki in vogali od zidovih, kjer je prostora za večje grude.

Kosava brije in mrazi, toda ljudje vztrajajo in pločniki so vedno polni. Tam preko ceste je deklica pripeljala starko, obema so dali ljudje mesta v prvi vrsti. Vojaški, mladina, brez zmrznih prebivalcev Beograda vseh starosti. Tu blizu je žena na vozičku, zavita v odejo in tam dva seljaka obuta v opanke in pokrita z značilnimi šubarami in na oni strani ceste še večja skupina. Kdo ve, koliko kilometrov so prepotovali do sem.

Mrazi in bolje je hoditi kot čakati na mestu. Terazije se zožijo v ulico

maršala Tita, na obeh straneh so visoke hiše in ljudje na oknih in na pločnikih. Oglušajoče vrvenje. Iz zvočnika se zasliši nagovor predsednika Beograda, ki pozdravlja tovariša Tita v Surlčinu. Prodajalec časopisov utihne, ljudje se vedno bolj nagnetjejo k zvočnikom. Govori tovariš Tito: ... V naši dragi domovini... Mimo prihiti deklica z belim nageljnomo v roki in na nasprotni strani ceste je skupina otrok z zastavicami v rokah.

Da, Beograd ni Mexico in se bo Tito peljal tu mimo, iz oken in streh ne bodo padali konfeti kot pri san debel sneg in na pločnikih ne bo milijon ljudi, kot so bili v Mexico. Kajti milijonov ni v našem glavnem mestu. Toda tista starka in to dekletce z nageljnom, seljak in žena v vozičku ter tisoči, stotisoči so veseli, da se je vrnil naš Tito. To je čuti v zraku, pa četudi ni nihče rekel na glas.

Nato zvočnik potihne, začne odvajati pesni in ljudje kakajno daje. Kake pol ure voznje je od letališča do mesta. Nebo se temni in luci postajajo svetlejšje. Zastave počasi izginjajo v mraku.

Ljudje se pomikajo sem in tja, ter iščejo boljša mesta. Trgovine so odprte, a prazne. Mimo privpije prodajalec posebne izdaje novega večernika »Politika Expres«. Uvodni tekst že pozdravlja predsednika v glavnem mestu, slika pa je z današnjega prihoda v Anglijo.

In potem vzvalovi množica. Ljudje se nagnetjejo na sam rob ceste in močan glas napoveduje, da se bliža kolona. Zgledamo prvi avto. Ploščanje in pozdravljanje. Ljudje se vedno močnejše. Val prihaja prav do nas. Tovariš Tito se pelje skupaj s soprogom Jovanko v odprtem avtomobilu. Čisto počasi — in odzdravlja na vse strani.

In val pozdrava, ki ga spremlja, nas preplavi in gre nato dalje, kilometre in kilometre po ulicah Beograda, nad katerega se je spustil že večer. In val ne bo ponehal vse do Titovega doma. Tako pozdravlja lahko samo človek svojega človeka, kadar je srečen, in kadar se rojak z rojakom že delo ni videl.

JANKO SVETINA

Telefoto: Tanjug

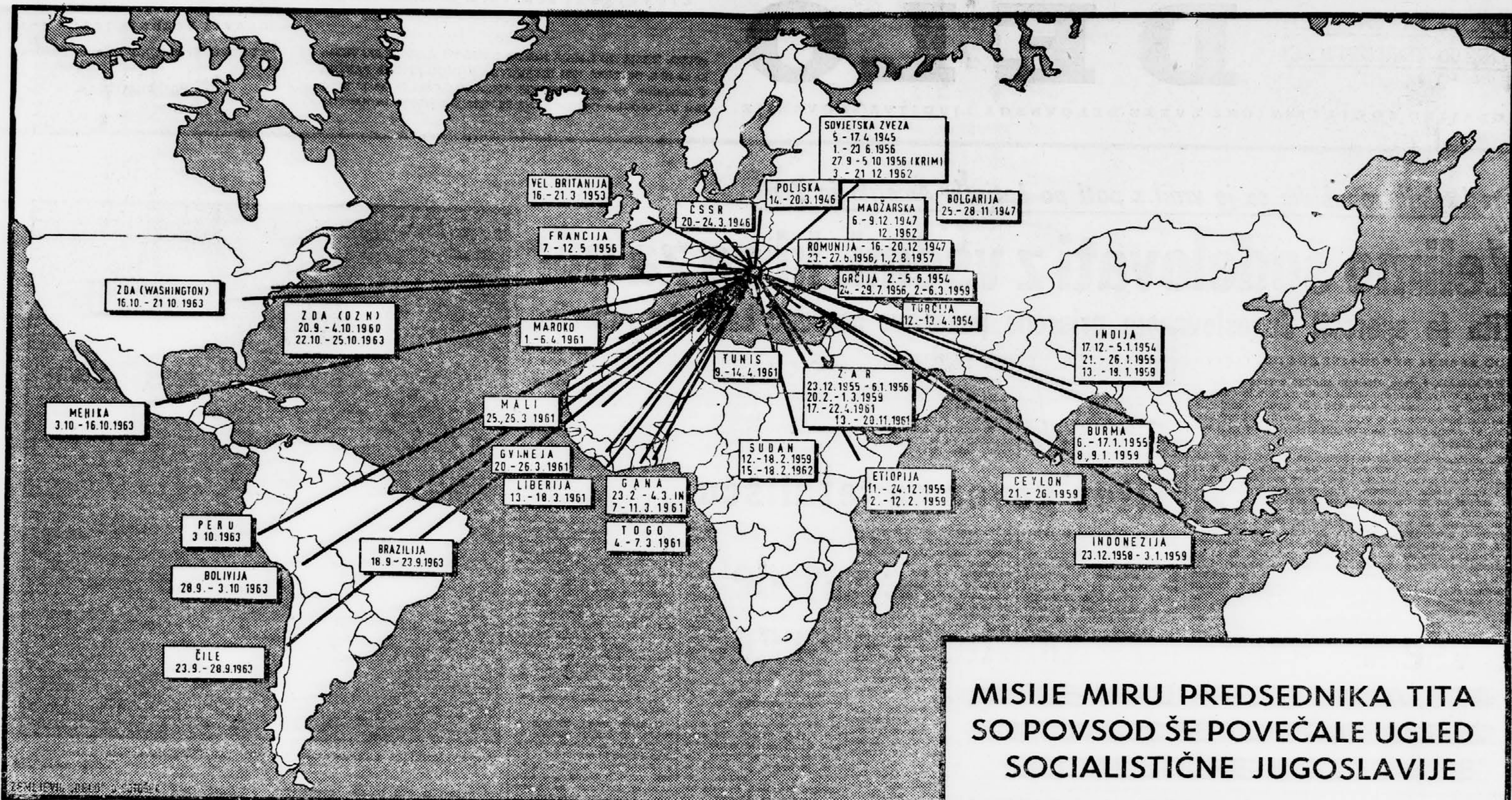
vprašan več ali manj identična stališča, ker smo videli, da voditelji, državni in držav slede težnjam svojega ljudstva. Ljudstvu latinskoameriških držav je potreben mir — kot je potreben tudi nam — ker se zaveda, da se lahko samo v mirnem obdobju razvija, da si postopno ustvarja srečnejšo prihodnost.

Videli smo, da ti narodi pričakujejo — in po mojem mnenju upravičeno — pomoč v teh njihovih težnjah, da bi se mogli s svojim nacionalnim bogastvom razvijati, kar bodo imeli tudi s tim vračati. Dejaj smo, da bo naša dežela po svojih možnostih sodelovala na ekonomskem področju, da jim bo pomagala, seveda v skladu z našimi možnostmi. Toda o tem danes ne bi govorili obširno. O tem bo treba še mnogo govoriti in o tem bo želil opisati vtise, ki smo jih dobili v teh deželah, vtise o možnostih teh držav, o njihovih narodih, kakšne so te države in s kakšno vztrajnostjo, tudi tam, kjer je zelo malo naravnih pogojev (na primer v Boliviji itd.), na skopih zemlji, na kateri žive, vendarle napredujejo, si vendarle ustvarjajo boljše življenjske pogoje. O Braziliji ne morem mnogo povedati. Ker nismo mnogo videli. To da moram reči, da ima Brazilija zares velike možnosti. Brazilija je zelo bogata dežela, toda bori se s istimi težavami kot druge, ki so manjše in siromskeje. Ima ogromno potencialno naravno bogastvo, toda potrebna so velika sredstva, da bi se lahko razvijala. Podobno je s Čilom, čeprav smatram,

Sprejem v britanskem pristanišču Southampton.

Telefoto: AP - Tanjug

MISIJE MIRU PREDSEDNIKA TITA SO POVSOD ŠE POVEČALE UGLED SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

VELIKI CILJ

Nekoč so pomorski pluli po neznanih morjih, do daljnih in skrivnostnih obal — po zvezdah in kompasu. Iskali so nove dežele za brezbrezimi morji.

Danes so vsi kontinenti odkriti, čeprav ne docela raziskani. Človek še plove po robu vesolja in prodira čedalje globlje v pisani in nevarni svet atoma. Toda njegov glavni cilj je še zmeraj mir, trden in trajen mir. Tisto, ki se je zdaj vrnil domov s poti po Latinski Ameriki in ZDA, je imel pred očmi ta cilj, ki mu je zvezda vodnica.

Bil je prvi voditelj socialistične dežele, ki je obiskal višave ob Amazoni, raziskoval kordiljsko republiko ob Tihem oceanu, planote srednje Južne Amerike in dalje proti severu, došlo nekdanjih Aztekov. Pot ga je naposled vodila do obal Severne Amerike.

Tistim ljudem, ki so videli v njegovem obisku nevarnost, da bi se Latinska Amerika iztrgala iz osamljenosti in se začela ostriti tudi po drugem delu sveta, Titova pot ni bila vseh. Čutili so se ogroženi, vsemirjenje zaradi njegovega, ki je prihajalo s Titom. »Navezdanje nimamo nič proti njemu. Toda...«

Toda Titova osebnost in osvajala srca in um. Srca s svojo neposrednostjo, prišrčnostjo in iskrenostjo, um s svojim prizadevanjem za mir. Javnost je takoj začutila, da je Tito prišel samo zato, da bi utrjeval mir in razumevanje med narodi, brez drugih skrivnih namenov. Zato je velika večina pozdravila njegov obisk.

Dogodki, ki so spremljali Titovo pot, bodo ostali vsem v spominu. Prihajajo je do spontanosti in navdušenosti manifestacij do človeka, ki ušva v tem delu sveta legendarni sloves, in do dežele, ki si je s krjujo pridobila neodvisnost. Narodi s podobno burno zgodovino lahko to razumejo in čutijo nagajenje do take dežele, čeprav vedo nekateri zanjo samo po ime.

To je bilo čutili v zraku, na obrazih ljudi, v stisku njihovih rok, pogledih in vzklikanju. In kolikor so važni politični in gospodarski razgovori med državami, ti razgovori ne morejo zasenčiti pomena te osnovne dobre volje, teh neprikritih simpatij, ki sta jih deležna Tito in Jugoslavija na zahodni polobli. Zakaj povsod, kamor je šel Tito, je šla z njim Jugoslavija.

Navezdanje niti ni važno, če ljudje mešajo zemljepisne pojme. Navezdanje je Jugoslavija majhna dežela. Važno pa je, da je postala po tem za neodvisno zunanjo politiko, hkrati pa za prijateljsko med narodi. In kakor mi je dejal čilski prijatelj drugega dne Titovega obiska v Čilu: Važno je, da je Tito uspel.

BOZIDAR PAHOR

Obisk delegacije komiteja KPI za Beneško Zvezi komunistov ljubljanskega okraja

Predstavniki KPI so včeraj odpotovali v domovino

Kot gost Okrajnega komiteja ZKS Ljubljana se je od 28. oktobra do vključno 1. novembra 1963 mudila v ljubljanskem okraju delegacija Deželnega komiteja KPI za Beneško. Delegacijo je vodil sekretar deželnega komiteja Marangoni Sparaco. Ostali člani delegacije so bili: Vianelo Gian Mario, član CK KPI in poslanec; Arias Tiberio, član CK KPI, sekretar Federalnega komiteja Treviso; Chianello Cesco, sekretar Federalnega komiteja Benetke; Pannocchia Paolo, sekretar Federalnega komiteja Padova; Lambertini Giuseppe, sekretar Federalnega komiteja Rovigo; Ambrosini Silvio, poslanec in sekretar Komisije poslanske zbornice za zunanja vprašanja.

Delegacija Deželnega komiteja KPI za Beneško je na CK ZKS Slovenije sprejel organizacijski sekretar Albert Jakopič-Kajtimir v navzočnosti več članov CK ZKS. Člani delegacije so se razgovarjali na Okrajnem komiteju ZKS Ljubljana, kjer jih je sprejel sekretar okrajnega komiteja ZKS Mitja Ribičič in na Občinskem komiteju ZKS v Kranju. Delegacija je sprejela tudi predsednik Mestnega sveta Ljubljana ing. Marjan Tepina.

V času svojega bivanja pri nas so italijanski gostje obiskali Kemično tovarno in Kmetijsko gozdarsko posestvo v Kočevju, tovarni »Iskra« in »Tekstilinduse« v Kranju. Visoko šolo za politične vede v Ljubljani, Muzej narodne revolucije in spomenik na Urhu, kjer so položili venec žrtvam fašizma. Člani delegacije so se srečali tudi s skupino zdravniškega osebja na čelu s prof. dr. Janezom Milčinkim, ki je nudila pomoč prebivalstvu Longarone ob nedavni nesreči v dolini reke Piave.

V razgovorih so se člani delegacije zanimali za vprašanja programiranja in planiranja, o komunalnem sistemu, delavskem in družbenem samoupravljanju in vlogi Zveze komunistov v našem družbenem sistemu.

Delegacija je pozitivno ocenila ekonomske in družbene rezultate, s katerimi se je seznanila. Izrazila je zadovoljstvo, da je lahko bolje spoznala, kako je organizirano naše gospodarsko, upravno in politično delo v sistemu delavskega samoupravljanja. Seznanila se je tudi z delovanjem raznih institucij v komunah, Socialistični republiki Sloveniji in Socialistični federativni republiki Jugoslaviji in vse omogoča, da bo socialistična Jugoslavija še bolj napredovala.

VODITELJ ČESKOSLOVŠKE PARLAMENTARNE DELEGACIJE, predsednik ljudske skupščine ČSSR Zdeněk Firlinger, je včeraj popoldne položil venec na grob Neznanega junaka na Avali. Češkoslovaška parlamentarna delegacija je včeraj obiskala skupščino mesta Beograda. Predsednik skupščine Beograda Milan Neorič je se seznanil z delom mestne skupščine, po razgovoru pa ji je priredil kosilo. Včeraj popoldne so si češkoslovaški parlamentarci ogledali muzej »25. maj«. Na sliki: člani češkoslovaške parlamentarne delegacije z Zdenekom Firlingerjem na čelu predvčerajšnjim na sprejemu pri predsedniku zvezne skupščine Edvardu Kardelju.

Foto: Tanjug

Hruščov pozdravlja vredlog o ameriško-sovjetskem poletu na mesec

MOSKVA, 1. nov. (Tanjug). Sovjetski premier Nikita Hruščov je danes pozdravil predlog predsednika Kennedyja o skupnem raziskovanju vesolja in o skupnem ameriško-sovjetskem poletu na Mesec. »Kaj bi bilo bolje, kot poslati Ruso in Američana skupaj na Mesec, oziroma še bolje Ruso in Američanko.« Dejal je, da sovjetska vlada pozorno proučuje izjavo ameriškega predsednika Kennedyja, s katero je izrazil sodelovanje s SZ pri osvajanju vesolja in pri pripravi na mesec. Hruščov je izjavil to na sprejemu, ki ga je sovjetska vlada priredila na čast predsednika laške vlade princa Suvana Pume.

Ko je prisotnim govoril o današnji izstrelitvi nove sovjetske vesoljske ladje »Poljot I.« je Hruščov povedal, da je to zares nov dosežek, sprito velike možnosti za manevriranje s to ladjo.

»Človek ni več suženj svoje ladje, temveč jo lahko vodi, kakor želi.« Dostavil je še, da je polet nove vesoljske ladje korak k mirnemu doseganju vesolja in da bi bile mednarodne možnosti za razvoj znanosti še večje, če bi se mogli sporazumeti o nadaljnjem popuščanju napelosti ne le z moralnega vidika, temveč tudi glede konkretnih oblik, kot je na primer razorožitev.

Pred razgovori v Kairu

KAIRO, 1. nov. (Tanjug). Dobro obveščeni krogi iz ZAR poudarjajo, da bosta Haile Selassie in predsednik Naser, ki se bosta prihodnji teden sestala na razgovorih v Kairu, z vso pozornostjo obravnavala predlog za sklenitev druge konference neangažiranih držav.

DELEGACIJA SZDL JUGOSLAVIJE, ki jo je vodil Miha Marinko, se je včeraj vrnila iz Italije, kjer je prisostvovala kongresu Socialistične stranke. Foto: Svabič

Vrnili so se predstavniki SZDL Jugoslavije na 35. kongresu PSI

Tovariš Miha Marinko o delu kongresa Socialistične stranke Italije

LJUBLJANA, 1. novembra. Davi se je prek obmejnega prehoda v Sežani vrnila tričlanska delegacija SZDL Jugoslavije, ki je bila gost XXXV. kongresa Italijanske socialistične stranke. Delegacijo, ki jo je vodil član zveznega odbora SZDL Jugoslavije Miha Marinko, je na obmejnem prehodu sprejel in pozdravil podpredsednik glavnega odbora SZDL Slovenije Franc Kimovec-Ziga.

Tovariš Miha Marinko je v nevezanem pogovoru z dopisnikom Dela in RTV dejal, da je bila delegacija SZDL Jugoslavije v Rimu prisrčno in z vso pozornostjo sprejeta. Delegacija se je sestala z generalnim sekretarjem PSI Pietrom Nennijem in s številnimi drugimi političnimi osebnostmi.

Delegacija je z zanimanjem in pozornostjo spremljala živahne razprave in delo kongresa, ki je bil po splošnem mnenju najpomembnejši kongres Socialistične stranke Italije po vojni; dobila je vtis, da je dal kongres kljub različnim mnenjem o določenih problemih poudarka predvsem na enotnost. Težje kongresnih razprav je bilo vprašanje sodelovanja socialistov v vladi levega centra. V tem pogledu je kongres nedvoumno postavil tri pogoje, pod katerimi bi bili italijanski socialisti pripravljeni sodelovati v taki vladi:

Strukturalne spremembe: odklonitev teze o »omejeni večini« v parlamentu (t. j. večina brez komunističnih glasov); odklonitev multilateralne atomske udarne sile. Miha Marinko je pouda-

Alžirsko-francoska pogajanja

PARIZ, 1. nov. (Tanjug). Danes se je končal v Parizu prvi del alžirsko-francoskih ekonomskih razgovorov. Do naslednjega sestanka ministrov bodo strokovnjaki obeh držav proučevali v Alžiru in v Parizu tiste probleme, ki jih v prvem delu razgovorov niso dokončno rešili. Na zaključku niso objavili skupnega sporočila, ki so ga sicer naznanili še včeraj. Kot se je zvedelo, je francoska stran postavila nekatere pogoje za bodoče ekonomsko sodelovanje, katerih pa alžirsko delegacija ni mogla sprejeti.

Kurdi še vedno nepremagani

BEJRUT, 1. nov. (Tanjug). Operacije proti Kurdom, v katerih sodelujejo tudi sirske enote, niso bile končane v predvidenem roku in se nadaljujejo. V Bagdadu so se dni ponovno postavili rok za prenehanje operacij proti Kurdom — mesec dni.

Libanonski unionistični list »Al Anuar« piše, da je v bojih proti Kurdom padlo desiet 76 sirskega vojakov.

V skupnih operacijah v iraškem Kurdistanu sodeluje okrog 5000 sirskega vojakov, ki so jih poslali v Irak po vzpostavitvi vojaške zveze med obema državama.

Telegrami

RESENI RUDARJI — LENGEDE. Včeraj so rešili tri rudarje iz skupine, ki jim je prejšnji teden vođa zaprla izhod iz poplavljenega rudnika železa.

USMRTITEV — PRETORIA. V centralnem zaporu v Pretoriji so včeraj usmrtili tri Afričane, obtožene »sabotaže in zločinov« med lanskimi neredi.

NESRECA NA DRSALISCU — INDIANAPOLIS. V sredino se je na umetnem drsalšču v sejemski dvorani v Indianapolisu pripetila huda nesreča. Močna eksplozija je ubila 75 gledalcev, 150 pa je bilo ranjenih. Po nepotrjenih vesteh je prišlo do nesreče zaradi okvare na napravah. Ni izključeno, da je eksplozija tako močna, da so pripovedujejo, da je bila eksplozija tako močna, da so leteli po zraku kosi betona in človeška telesa.

PREPOVED MANIFESTACIJ — SAN DOMINGO. Dominikanska vlada je za mesec dni prepovedala vse manifestacije, zborovanja in parade. V dekretu je rečeno, da volja ta ukrep posebej za »komunistične in podobne organizacije, ki skušajo kršiti javni red«.

OPAZOVALCI OZN V JEMENU — NEW YORK. Generalni sekretar U. Tan' bo obdržal vojaško opazovalno misijo v Jemenu še dva meseca. Pred je bilo objavljeno, da bo misija zapustila Jemen 4. novembra.

SESTRELJENO ČANGKAJSKO LETALO — PEKING. Kitajsko vojno letalstvo je včeraj sestrelilo čangkajsko letalo tipa »U-2« ameriške proizvodnje, ki je letelo nad vzhodno Kitajsko.

NA KOMEMORACIJI NA URHU PRI LJUBLJANI so k spomeniku žrtvam položili venec tudi člani italijanske partijske delegacije iz Benečije, ki so bili tedaj doli v Sloveniji. Svečanosti je prisostvovalo več kot tisoč ljudi.

NEZNANI TALEC NI OSTAL POZABLJEN - Na marsikaterem kamnu na Zalah, kjer leže partizanski borci in talci, ni imena. Pod kamni leže neznani junaki, ki pa niso pozabljeni. Tudi njihovi grobovi so imeli cvetje in lučke.

DEKLICI STA PRINESLI CVETJE IN PRIZGALI SVEČKO - Na komemoraciji v Gramozni jami se je zbralo več tisoč ljudi, ki so se poklonili spominu žrtev. Deklici pa sta prinesli rože že pred spominsko svečanostjo.

NEPREGLEDNA MNOŽICA NA ZALAH - Kljub dežju se je na žalni svečanosti na Zalah v Ljubljani zbrala večstotna množica ljudi, ki se je nemo spominjala žrtev za svobodo. Na svečanosti je nastopila godba LM, združeni pevski zbori in recitatorija Nada Bavdž in Franček Drogenik. Predstavniki političnih in drugih organizacij so položili vence na arrove padlih.

Delo zvezne skupščine

Ustavno sodišče naj sodeluje pri delu z vsemi družbeno - političnimi organi

Zvezni in organizacijsko-politični zbor o osnutku zakona o ustavnem sodišču

BEOGRAD, 1. nov. (Tanjug). Po skoraj štiriurni razpravi sta danes zvezni in organizacijsko-politični zbor pod predsedstvom predsednika organizacijsko-političnega zbora Krsta Popivode in podpredsednika zveznega zbora Sergeja Kraigherja sklenila, da lahko prednostno določbo za zakon o ustavnem sodišču Jugoslavije docela služi kot podlaga za izdelavo zakona.

Seji sta prisostvovala predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj in predsednik ZIS Petar Stambolić. Na enem delu seje so bili navzoči tudi člani parlamentarne delegacije Češkoslovaške, ki jo vodi predsednik skupščine Zdenek Firlinger. Češkoslovaške parlamentarne je pozdravil in jim zaželel dobrodošlico Sergej Kraigher. Izrazil je prepričanje, da bo njihov obisk prispeval k nadaljnjemu razvoju sodelovanja med obema državama. Uvodno obrazložitev je podal predsednik ustavnega sodišča Jugoslavije Blažo Jovanović, v razpravi pa so sodelovali poslanci Makso Bače, Ivan Ros, dr. Josip Brnčić, Dragutin Desput, Savo Brković, Stojadin Stojić, dr. Mihailo Ilić, Vitoimir Petrović, Aleksandar Hristov, Milovan Jovanović in zvezni sekretar za pravosodje dr. Arnold Rajh.

Prvi udeleženec v razpravi je bil Makso Bače, predsednik odbora zveznega zbora za organizacijsko-politična vprašanja. Poudaril je, da lahko da

ga zadeva in da prednostno določbo, kdo lahko predloži takšno zahtevo, ki jo mora ustavno sodišče preučiti. Stališče odbora je, da bi pravico do takšne zahteve bilo treba dati tudi službi družbenega knjigovodstva.

Makso Bače je nadalje poudaril, da je neugibno, da se skupščina izjavi in da določba naloge ustavnega sodišča na podlagi ustavnih načel o zaščiti pravice samoupravljanja, svobode in drugih osebnih pravic. Dejal je, da je formulacija v prednostni določbi precejšnja dilema. Predstavniki rednega sodstva so opozorili, da bi predlagana formulacija lahko vzbudila vtis, da je ustavno sodišče instanca nad rednimi sodišči, kar ne bi bilo v skladu z ustavo.

Ivan Ros, poslanec zveznega zbora, je v razpravi o določbah zakonskega osnutka o ustavnem sodišču poudaril, da je ustavno sodišče posebnost, ne pa edina institucija za zaščito ustavnosti.

Dragutin Desput je predlagal, da bi v prednostni določbi določbo, na podlagi katere bi ustavno sodišče imela pravico, da pozove organe in organizacije, da lahko same odpravijo nezakonitosti. Praksa je namreč pokazala, da je to veliko koristnejše, kot če mora v takšnih primerih posredovati kak drug organ.

Zvezni sekretar za pravosodje dr. Arnold Rajh je govoril o ustavnem sodišču kot novi instituciji našega sistema in poudaril, da je prednostno določbo upošteval to, da je treba podpreti kontrolo ne le splošne predpise, temveč tudi zakonitost glede izvajanja zakonov in drugih predpisov. R. na sodišču so tudi pred uvedbo ustavnega sodstva nadzirala ustavnost in zakonitost. Ustavna sodišča so izpolnila to funkcijo, ki bo v prihodnje še trdnješa in varnejša.

Poslanec zveznega zbora Savo Brković se je zavezal za to, da bi zveznim državnim sekretarjem, zveznim in republikanskim sekretarjem in stariščinam samostojnih zveznih in republikanskih organov uprave iz svojega delovnega torišča omogočili sprožitve postopka pri ustavnem sodišču, kadar gre za ustavnost splošnih aktov republik in zveznega izvršnega sveta.

Poslanec zveznega zbora Stojadin Stojić je predlagal, da bi s sprejetjem zakona o ustavnem sodišču Jugoslavije bi sinhronizirali sprejemanje ustreznih zakonov za republikanska ustavna sodišča. To bi omogočilo, da bi hkrati z ustavnim sodiščem Jugoslavije začela delati 1. januarja prihodnje leto tudi republikanska ustavna sodišča.

Stojić je govoril tudi o pristojnostih ustavnega sodišča in poudaril, da je to sodišče pravzaprav del skupščinskega sistema kot pa tradicionalnega sodstva.

Njegovega mnenja je bilo tudi poslanec organizacijsko-političnega zbora dr. Mihailo Ilić, ki je predlagal, da bi z določbami zakona o ustavnem sodišču omogočili tej instituciji, da bi ocenila aktivnosti posameznih aktov in konkretnih sodnih razsodb. Seveda, je poudaril Ilić, kršitev ustave s konkretno sodno razsodbo je izjemno redek primer, ven-

dar pa je treba dati takrat ustavnemu sodišču pravico, da takšne razsodbe razglaša za protustavne.

Redna sodišča tudi sedaj štetijo ustavnost in zakonitost, je dejal v svoji debati sodnik zveznega vrhovnega sodišča Vitoimir Petrović. Zategadelj po njegovem mnenju nikakor ne bi bilo treba, da ustavna sodišča ponovno preučijo pravomočnost rešitev rednih sodišč. Ustavna sodišča bi morala odbržati pristojnost glede zagotovitve ustavnosti in zakonitosti v okviru pravic in dolžnosti občin, republik, federacije in na področju delavskega in družbenega samoupravljanja.

Član organizacijsko-političnega zbora Aleksandar Hristov je povedal svoje mnenje o ustavnem sodišču in poudaril, da bi to morala biti institucija, ki se bo razvijala kot šola javnega in političnega življenja, ki bo izpolnila vsebinsko pravico in svobodo državljanov v sistemu samoupravljanja.

Poslanec Milovan Jovanović, ki je tudi predsednik Zveze odvratnikov zbornice Jugoslavije, je govoril o vplivu sklepov ustavnih sodišč. Pri tem je predlagal, naj bi spreminili določbo prednostnosti, ki se nanaša na možnost, da bi ukinili ali razveljavili posamezne akte. Po njegovem je nezadostno zahtevati ukinitev in razveljavitev le takrat, kadar je izrečena kakšna kazenska sankcija. V praksi so namreč primeri, da ukinitev ali razveljavitev ni izrečena. Jovanović je zato predlagal, da bi z določbami zakona o ustavnem sodišču omogočili državljanom in organizacijam, da zahtevajo spremembo posameznih aktov ne le tedaj, kadar je bila izrečena kazenska sankcija, pač pa tudi tedaj, kadar je prizadeta kakšna njihova pravica in interes. To med drugim — je končal Milovan Jovanović — bolj ustreza pojmovanju o zaščiti pravice.

Zvezni in organizacijsko-politični zbor sta ob koncu seje ugotovila, da je razprava pokazala, da sta organizacijsko-politični in sistem dela ustavnega sodišča obravnavana in v tolikšni meri preučena, da se je mogoče lotiti pripravljanja predloga zakona o ustavnem sodišču.

Oba zbora sta sklenila, naj odbor zveznega zbora za organizacijsko-politična vprašanja skupaj s posebno komisijo organizacijsko-političnega zbora pripravi predlog zakona o ustavnem sodišču Jugoslavije in ga predloži skupščini, potem ko bo prejela mnenje ZIS.

Zbora sta opozorila, da pri pripravi tega zakonskega predloga odbor in komisija izhajata s stališča, ki jih vsebuje prednostna določba, da se je mogoče lotiti pripravljanja predloga zakona o ustavnem sodišču.

Oba zbora sta sklenila, naj odbor zveznega zbora za organizacijsko-politična vprašanja skupaj s posebno komisijo organizacijsko-političnega zbora pripravi predlog zakona o ustavnem sodišču Jugoslavije in ga predloži skupščini, potem ko bo prejela mnenje ZIS.

Zbora sta opozorila, da pri pripravi tega zakonskega predloga odbor in komisija izhajata s stališča, ki jih vsebuje prednostna določba, da se je mogoče lotiti pripravljanja predloga zakona o ustavnem sodišču.

Oba zbora sta sklenila, naj odbor zveznega zbora za organizacijsko-politična vprašanja skupaj s posebno komisijo organizacijsko-političnega zbora pripravi predlog zakona o ustavnem sodišču Jugoslavije in ga predloži skupščini, potem ko bo prejela mnenje ZIS.

Zbora sta opozorila, da pri pripravi tega zakonskega predloga odbor in komisija izhajata s stališča, ki jih vsebuje prednostna določba, da se je mogoče lotiti pripravljanja predloga zakona o ustavnem sodišču.

Oba zbora sta sklenila, naj odbor zveznega zbora za organizacijsko-politična vprašanja skupaj s posebno komisijo organizacijsko-političnega zbora pripravi predlog zakona o ustavnem sodišču Jugoslavije in ga predloži skupščini, potem ko bo prejela mnenje ZIS.

tiško ljudi, med njimi tudi precej pripadnikov JLA. Spominu padlih se je poklonila tudi italijanska partijska delegacija iz Benečije.

Največja žalna slovesnost je bila na novem delu pokopališča na Zalah. Na komemoraciji so nastopili godba LM, recitatorija Nada Bavdž in Franček Drogenik ter združeni pevski zbori.

Osrednja žalna komemoracija v Mariboru je bila pred spomenikom talcev, kjer je v spominsko ploščo vklesanih nad 600 imen padlih za svobodo, ki jih je okupator streljal za jetniškimi zidovi. Tudi pri drugih spominskih ploščah so položili vence. Zgodaj jutraj je iz Maribora odpotovala v Gradec večja delegacija občnih skupščin in organizacij borcev, ki je ponesla 18 vencev na množični grob žrtev fašizma.

V občini Tezno je bila dopolnilna žalna slovesnost pri spomeniku v Spodnjem Radlju na spomeniku padlim borcem v Rušah, Slovenski Bistrici in v vseh večjih krajih mariborskega okraja.

Delegacija članov Zveze združenih borcev iz Opotnice je položila vence na spomeniku padlim Pohorskim bataljonu pri Treh žeblih, kamor je odšlo tudi več patruljnih skupin iz Maribora.

Dopolnilne bile na Slanem trgu v Celju pred spomenikom revolucije in zmagi, kjer je tudi grobnica narodnih herojev, osrednja spominska slovesnost.

Spominu žrtev so se danes poklonili tudi pri obeh množičnih grobovih talcev v Frankolovu in ju zasuli s cvetjem.

Na Dolenjskem so bile množične žalne slovesnosti zlasti na skupnih grobovih padlih borcev in pred spomeniki. V novomeški občini je bilo nekaj komemoracij

že v okviru proslave občinskega praznika, tako na Kurtelemu in na Gabrju, kjer so ob letošnjem občinskem prazniku odkrili spominska obeležja na novo urejenih partizanskih grobiščih.

Danes dopoldne pa so bile komemoracije na partizanskih grobiščih v Smihelu pri Novem mestu, na pokopališču ob Pločenski cesti, v Šmarjeti, Miru peči, v Dolenjskih Toplicah pa je bila žalna slovesnost že večer popoldne.

V novi šentjernejški šoli so že 29. oktobra počastili spomin padlih borcev in žrtev fašističnega nastopa z odkritjem plošče, na kateri so izpisana imena vseh borcev in žrtev iz te doline.

V Metliki je bila osrednja žalna slovesnost danes dopoldne pred spomenikom na Trgu svobode. Komemoracije pa so bile tudi v drugih krajih metliške občine.

Spomin na padle so počastili tudi v Trebnjem, na Mirni, v Mokronogu in v drugih krajih.

Prebivalci jeseniške občine so se danes v velikem številu udeležili žalnih komemoracij v Dragi, Begunjah, Ravnoh in drugje. Žalne slovesnosti pa so bile tudi na Dovjem, na Belem polju nad Hruškom, v Mostah pri Zivovnici ter na Jesenjakih. Planinci iz Doline in Jesenice so obiskali spomenik padlih gornikov-partizanov v Vratih in številne plošče ponešrečnih plezalcev-alpinistov v Vratih, Martuljku in Planinci.

Družbeno-politične organizacije na Goriskem, predvsem ZZZ, so pripravile žalne komemoracije pri grobnici padlih borcev IX. korpusa NOV v Trnovem, na Predjambi, na Vojskem in v drugih krajih. Vence in cvetje so položili tudi na osamljene grobove padlih borcev NOV ter pred spomenik padlim borcem v Solkanu, na spominsko ploščo pred železniškim predorom v Novi Gorici, kjer so Nemci zverinski umorili več talcev, in na spominske plošče padlega narodnega heroja Jožeta Srebrnič, spanskega borca Maksa Valentiniča in skokevke Milojke Strukljeve. Na skupnem grobu padlih borcev v Tolminu je spomin mrtvih počastila velika množica, vod JLA pa je izstrelil častno salvo.

Žalne slovesnosti po vsej Sloveniji

Ob spomenikih in na grobiščih so množice počastile spomin mrtvih

LJUBLJANA, 1. nov. — (Po poročilih naših dopisnikov) — Po vsej Sloveniji so se danes na pokopališčih, ob spomenikih padlim borcem, skupnih grobnicah partizanov in v znanih partizanskih krajih zbrale množice ljudi, ki so počastile spomin na mrtve. V mnogih krajih so priredili žalne svečanosti z govori, recitacijami in petjem. Grobovi so bili povsod prekriti s cvetjem; pri okraševanju so sodelovali poleg svojcev zlasti šolarji in člani Zveze združenih borcev.

V Gramozni jami v Ljubljani se je zbralo več tisoč ljudi. Med petjem pesmi in recitacijami so številni zastopniki političnih, družbenih, mladinskih in drugih množičnih organizacij, sol. itd. položili cvetje na spomenik talcem.

Na Urhu se je okrog velikega spomenika kljub slabemu vremenu zbralo več kot

29 vencev z jugoslovansko zastavo

TRST, 1. novembra (po telefonu). Ze pred dnevi so v tržaški okolici svojih padlih in drugi člani vaških iniciativnih odborov ter organizacij uredili in okrasili spomenike in spominske plošče borcev.

Osrednji komemoraciji združenih odprniških organizacij ter Zvez partizanov in preganjancev Tržaškega ozemlja sta bili danes dopolnilne v bivši Rižarni pri Sveti Soboti, kjer so bili med vojno zloglasni zaporji ter na pokopališču pri Sveti Ani, kjer so pokonani partizanski borci padli pri osvoboditvi Trsta in druge žrtve fašizma.

Predstavniki jugoslovanskega generalnega konzulata v Trstu so položili vence z jugoslovansko zastavo na 27 spomenikov in grobišč padlih borcev in internirancev v mestu in okolici ter v Gorici. Generalni konzul Rudi Janhuba in predstavniki Zveze borcev NOV pa so položili spominske vence tudi na grobove naših internirancev v Gonarsu in Viscu.

T. P.

V litijški občini so imeli včeraj žalno slovesnost na nekdanji nemškoitalijanski meji v Javorskem Plju, pred spomenikom padlih v Šmartnem. Litiji in na litijškem pokopališču. V Hrastniku je bila danes dopolnilna osrednja komemoracija pri spomeniku padlih Hrastničanov pri Puharjevem domu. Tudi prebivalci Lok in Orehovec nad Zagorjem so se dopoldne udeležili žalnih slovesnosti v svojih naseljih. Zagorjani so počastili spomin padlih borcev pri spomeniku talcev ob Gasliški cesti in na pokopališču. V Trbovljah je bila popoldne komemoracija na pokopališču, kjer je pokopanih precej žrtev iz NOV.

V Kranjski občini je bila osrednja žalna komemoracija danes dopoldne pred spomenikom na Trgu revolucije v Kranju. Zastopniki gospodarskih organizacij, zavodov, ustanov in šol ter družbeno-političnih organizacij so položili pred spomenikom NOB številne vence. Prešernov zbor pa je v počastitev padlih zapej nekaj pesmi.

V spomin na velike žrtve, ki so jih krail na Kočevskem dolu za svobodo, so bile v vseh večjih naseljih komemoracije. Večje žalne slovesnosti so bile na partizanskem pokopališču v Kočevju, pred spomenikom padlim borcem v Ribnici, Sodražici, Loškem petoku in drugod.

Tankovska enota ZAR v Aižiru

KAIRO, 1. novembra (Tanjug). V Kairu so danes poudarili, da je ZAR poslala nedavno v Aižirjo oklopno tankovsko enoto kot vojaško pomoč Aižirji zaradi krize na mejah proti Maroku. V aižirskih teritorialnih vodah je tudi rušilec ZAR, »Suez«. Vse te vojaške enote, ki so pod aižirskim poveljstvom, imajo strok udar, da ne smejo prestopiti okvira aižirskega ozemlja.

Ko je objavil to novico, je dobro obveščen časopis »Al Ahram« poudaril, da ZAR med vztrajnim iskanjem načina, kako mirno rešiti maroško-aižirski spor, ni mogla ostati prekržan rok pred agresijo, katere žrtev je Aižirja.

Proslava alžirske neodvisnosti

Ben Bela govoril na velikem ljudskem zborovanju v Aižiru

ALŽIR, 1. nov. (Tanjug). Ob proslavi alžirskega narodnega praznika se je danes okrog pol milijona ljudi zbralo na ljudskem zborovanju, na katerem je govoril alžirski predsednik Ben Bela. Poudaril je, da je sporazum v Bamaku zmaga načel miroлюбne koeksistence in uspeh za ljudstvo Alžirije in Maroka kakor tudi za vse dežele, ki so podpisale afriško ustanovno listino v Adis Abebi.

Ben Bela je v svojem govoru dejal: »V Alžirji smo vedno menili in menimo, da je treba vse spore med narodi poravnati z mirnimi pogajanjmi. Nikoli nismo mislili, da bomo lepega dne prisiljeni poseči po orožju, da bi odvrnili napad na ozemeljsko neodvisnost naše domovine.«

Alžirski predsednik je predvsem izrek priznanje marokskemu predsedniku Mohamedu Keitiju in etipskemu cesarju Haile Selassieu za njuno prizadevanje, da bi bila četrta konferenca v Bamaku uspešna.

Nadalje je Ben Bela v svojem govoru poudaril temeljne smernice notranje alžirske politike, pri čemer je predvsem poudaril, da je treba po temeljiti agrarni revoluciji čimprej postaviti na noge domačo industrijo.

»Brez industrije naša dežela nima prihodnosti. Industrija nam je potrebna ne le zato,

da bi proizvajali traktorje, ampak tudi zato, da bi proizvajali letala in tanke, če bi bilo treba braniti domovino. Izgradnja industrije bo pripomogla k naši gospodarski okrepitvi, k naši gospodarski samostojnosti, ki brez nje ni politične neodvisnosti.«

V zvezi s tem je omenil sporazume, ki jih je sklenila Alžirja z Jugoslavijo in drugimi socialističnimi državami o zgraditvi vrste industrijskih objektov.

Ben Bela je tudi naglasil, da je uresničitev socializma in izročitev vsega naravnega bogastva dežele kmotom in delavcem temelj alžirske notranje politike.

Nadalje je alžirski predsednik napovedal nova pogajanja s Francijo, z namenom, da bi prilagodili evianske sporazume današnji stvarnosti.

Pred tribuno, s katere je govoril Ben Bela — na posebej urejenem prostoru v bližini letališča — so šli v mimohodu stotisoči Alžircev in Alžirk. Posebne pozornosti so bili deležni stari borci in invalidi, ki so bili sprejeti tudi na predsedniški tribuni.

Člani sindikatov so nosili transparente z napisi: »Delavsko samoupravljanje pomeni konec izkoriščanja človeka po človeku! V mimohodu so sodelovali tudi vojaške enote, nadalje Tuaregi, nato športniki in mladinci.

Na tribuni je bilo na stotine gostov iz tujine, med katerimi je bila tudi jugoslovanska delegacija pod vodstvom člana zveznega izvršnega sveta Jakova Blaževića.

„Poljot-1“ kroži

Izpopolnjena sovjetska raketa okrog Zemlje

MOSKVA, 1. nov. (Tanjug). Neposredno pred proslavo 46-letnice Oktobrske revolucije so sovjetski znanstveniki in tehniki, ki uresničujejo program vesoljskih raziskav, poslali na pot okrog Zemlje novo vesoljsko raketo »Poljot-1«, ki je sposobna širokega manevriranja v vesolju med poletom.

Današnji poskus bo nedvomno omogočil rešiti problem, kako upravljati vesoljske ladje in jih pošiljati v določena področja v vesoljskem prostoru okrog Zemlje med poletom. Široko manevriranje vesoljskih ladij, spreminjanje ravni njihove poti in menjavanje krožnih poti je prav tako velikanski splošni problem, kako doseči srečanje vesoljskih ladij med poletom.

Današnji in podobni poskusi z vesoljskimi raketami tipa »Poljot«, ki bodo verjetno še sledili, naj bi prispevali k rešitvi tega izredno zanimivega problema, brez česar ni mogoče poslati kozmonavtov na druga nebesna telesa.

»Poljot-1« je prva iz serije podobnih vesoljskih raket, ki so jih konstruirali v Sovjetski zvezi. Uspešna izpolnitev programa pomeni važen korak v nadaljnjem proučevanju vesolja in prodiranju v vesoljski prostor.

Prvi v zgodovini kozmonavti je vesoljska raketa opravila vrsto zelo zapletenih manevrskih nalog, tako da je spreminjala ravno svoje poti in prešla s prvotne na končno pot, predvideno po programu. Usmerjanje »Poljota-1« med poletom kot tudi njegovo široko manevriranje v vesolju, v bližini Zemlje, so omogočile posebne naprave in motorji, vajeni v vesoljsko raketo.

Upor proti Ngo Din Diemu

Prvi uspehi upornikov, ki napadajo vladno palačo v Sajgonu

SAJGON, 1. nov. (Reuter, AP, AFP). V Sajgonu so danaj oboje oddelki vojske začeli državni udar z namenom, da bi vrzeli diktatorja Ngo Din Diema. Uporniki so dosegli prve uspehe. Zasedli so radijsko postajo in policijsko komandanturo. Sajgonski radio poroča, da je predsedniška palača obkoljena od treh strani in da se boji v glavnem mestu in v predmestjih še vedno nadaljujejo ter da so za upornike uspešni. Uporniško poveljstvo je objavilo vrsto sporočil po sajgonskem radiu. Vojska je osvobodila vse budiste, profesorje, učitelje in študente. Ki jih je Diemov režim zaprl zaradi demonstracij in kritiziranja režima.

Za zdaj se še ne ve, ali je poskus državnega udara uspel. V zgodnjih jutranjih urah je bataljon vietnamske mornariške pehote izvedel napad na režimske ustanove, na policijsko komandanturo in zavzel radijsko postajo. V sajgonskih predmestjih se je vnelo streljanje, kakor tudi v središču mesta. V okolici predsedniške palače je bilo popoldne do hudih bojev. V mestu so streljali tudi na nekatera letala.

AFP poroča, sklicujoč se na sajgonski radio, da vodi državni udar general Dong Van Min, ki se mu je pridružil

zvezi gnilega režima. General Min poudarja, da njegov odbor nima političnih ambicij in da so v njem vodilni generali in višji oficirji — štirinajst generalov in dvanajst polkovnikov, podpolkovnikov in majorjev.

Komandanti policije, letalske, posebnih policijskih sil in civilne garde so v rokah upornikov. Sajgonski radio poroča, da je predstavniška palača obkoljena.

Reuter javlja iz Washingtona, da je predsednik Kennedy danes poklical v Belo hišo svoje kolege in diplomatske posvetovalce na posvet o razvoju položaja v Južnem Vietnamu.

Po vesteh, ki so jih prejeli v Washingtonu, kaže, da uporniki že nadzirajo položaj v Sajgonu in drugih krajih države, niso pa še zavzeli Ngo Din Diemove predsedniške palače. Diplomatski krogi pa priporočajo previdnost in izražajo mnenje, da še ni gotovo, ali je udar uspel.

ALŽIR, 1. nov. Nogometna reprezentanca Alžirja in olimpijska enajstovica Jugoslavije sta včeraj igrali neodločeno 1:1 (1:0). Prvi gol je dosegel Amara v 30. min. igre, izenačil pa je Smailović v 52. min. Tekma je bila v čast alžirskega narodnega praznika.

NOGOMET

Alžir : Jugoslavija 1:1 (1:0)

S KAMERO PO TITOVU POTI

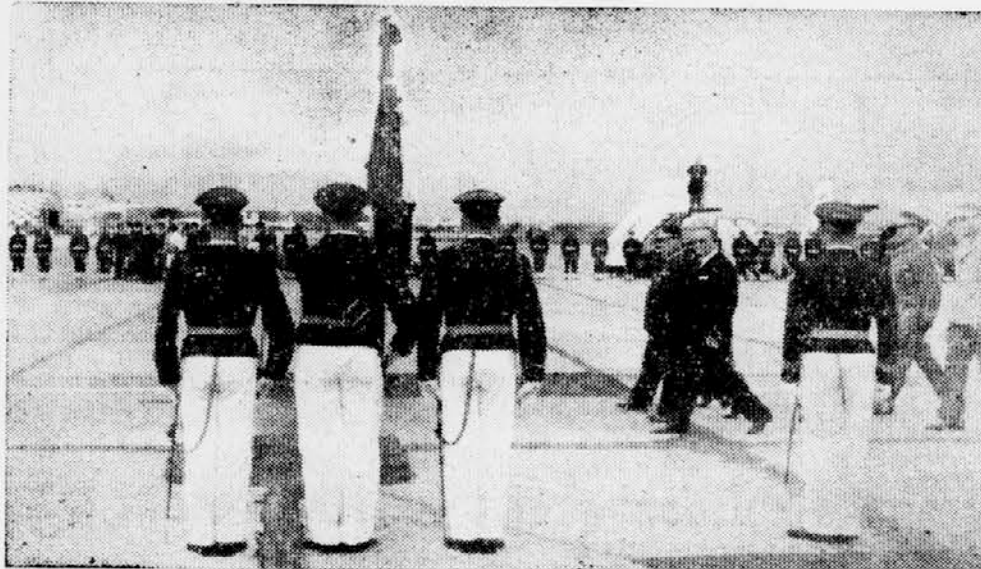

Peru

Slovesen sprejem na letališču v Limi je bil pravzaprav presenečenje. Čeprav je nameraval Tito samo za hip pristati v Limi na poti v Mehiko, ga je perujski predsednik Belaunde povabil na enourni razgovor na letališču in ga sprejel z vsemi častmi. Ta dogodek je časopisje komentiralo kot zelo značilen in pomemben.

Združene države Mehike

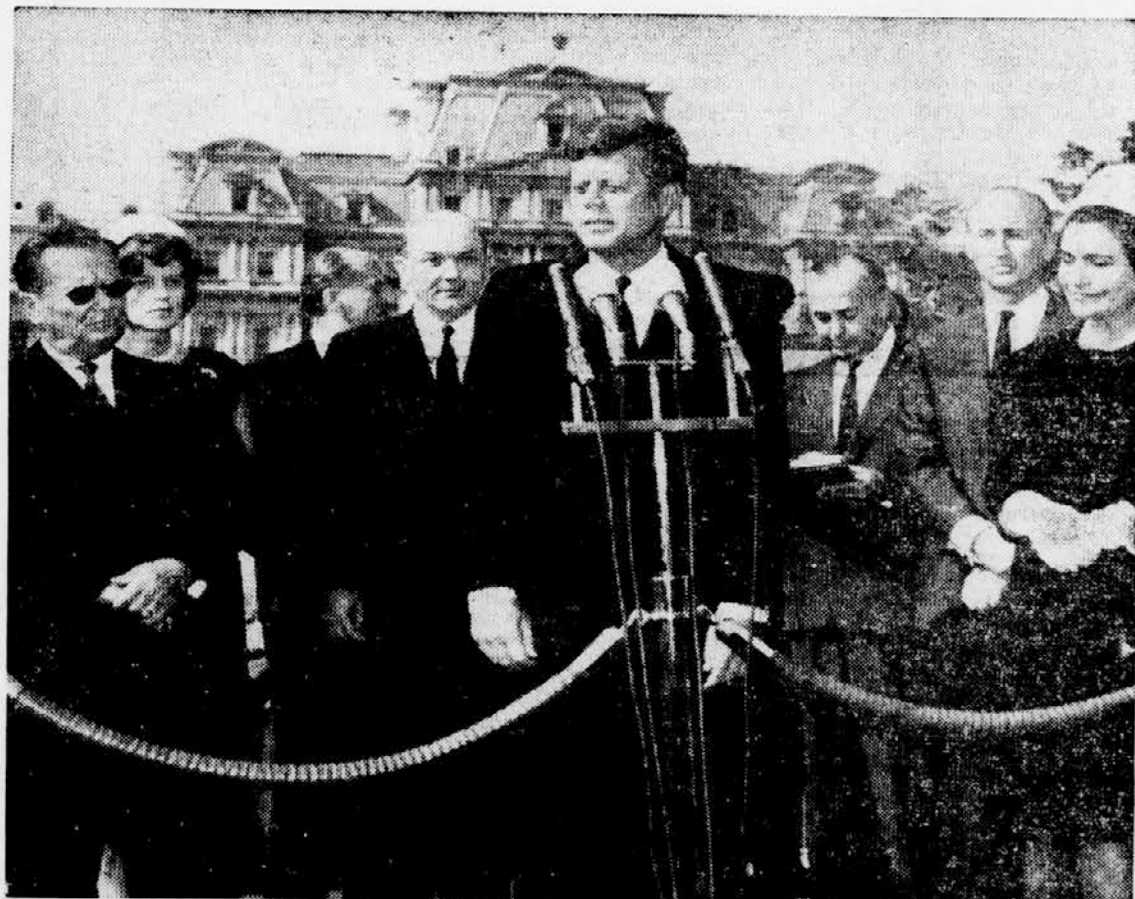
Sprejema, ki ga je Tito doživel ne samo v glavnem mestu Mehike Ciudad Mexico (glej sliko), ampak po vsej deželi, ni mogoče primerno opisati. Le tisti, ki so ga videli in doživeli, si lahko ustvarijo pravo podobo o čustvih in simpatijah mehiškega ljudstva do Jugoslavije. Takih prizorov, kot jih kaže naša slika, je bilo brez števila.

Čile

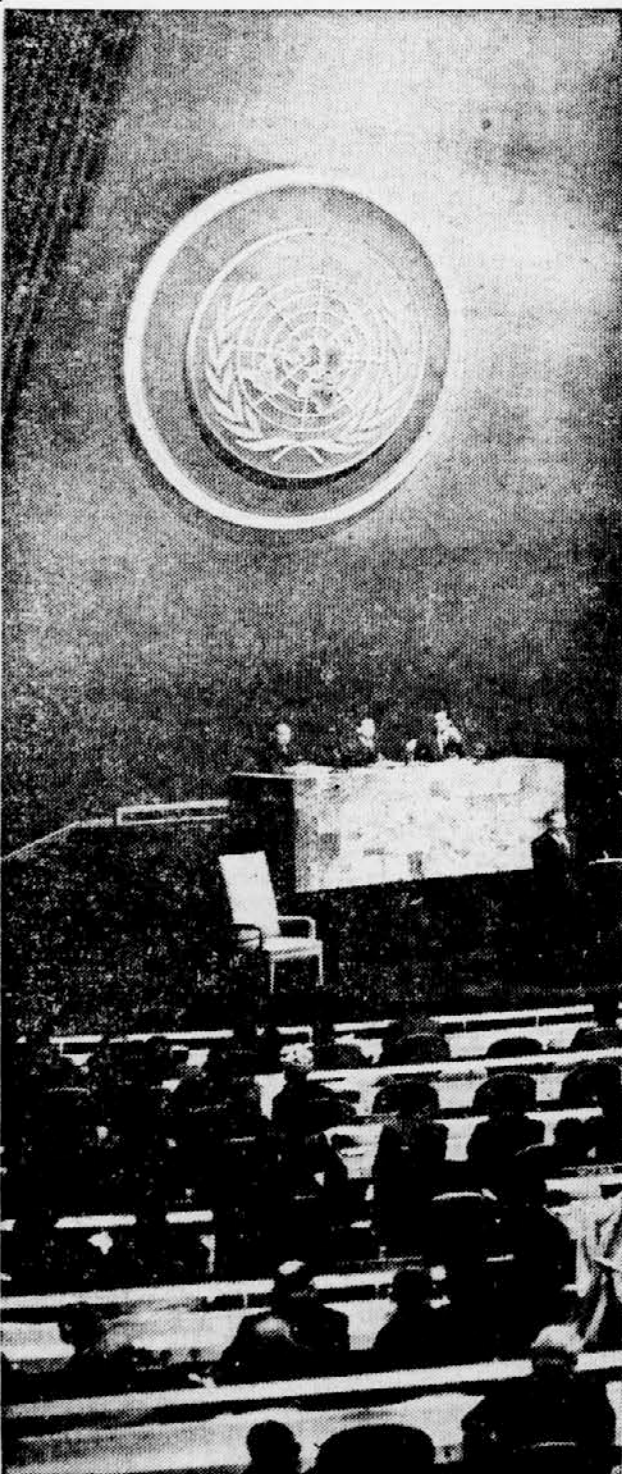
Ko je Titovo letalo preletelo Kordijere, so se mu nad čilskim ozemljem pridružili čilski lovci kot častno spremstvo. Na letališču v Santiagu ga je pričakal in pozdravil predsednik Alessandri s člani vlade. Med drugimi so ga navdušeno pozdravili tudi jugoslovanski izseljenci in dekleta v naših narodnih nošah. Na sliki: Predsednika Tito in Alessandri med obhodom častnega bataljona, ko se bližata čilski zastavi.

•
Tekst
in
foto:
Boži-
dar
Pahor
•

Organizacija združenih narodov

Ze dolgo pred Titovim prihodom v palačo ob East Riverju je vladalo na sedežu OZN živo zanimanje za njegov govor. Znano je bilo, da bo v njem predlagal mednarodno kodifikacijo načela aktivne in miroljubne koeksistence. Njegov govor je vzbudil po vsem svetu močan odmev. Zgoraj: Tito v OZN in spodaj: Pogled v dvorano, kjer zaseda Generalna skupščina, med Titovim govorom. Foto: OZN

Bolivija

Bolivija je velika dežela z majhnim številom prebivalcev. Tita je sprejela z odprtim srcem. Predsednik Paz Estenssoro visoko ceni našega predsednika in je storil vse, da bi bilo njegovo bivanje v Boliviji čim bolj prijetno. Spodaj: sprejem na letališču v Cochabambi.

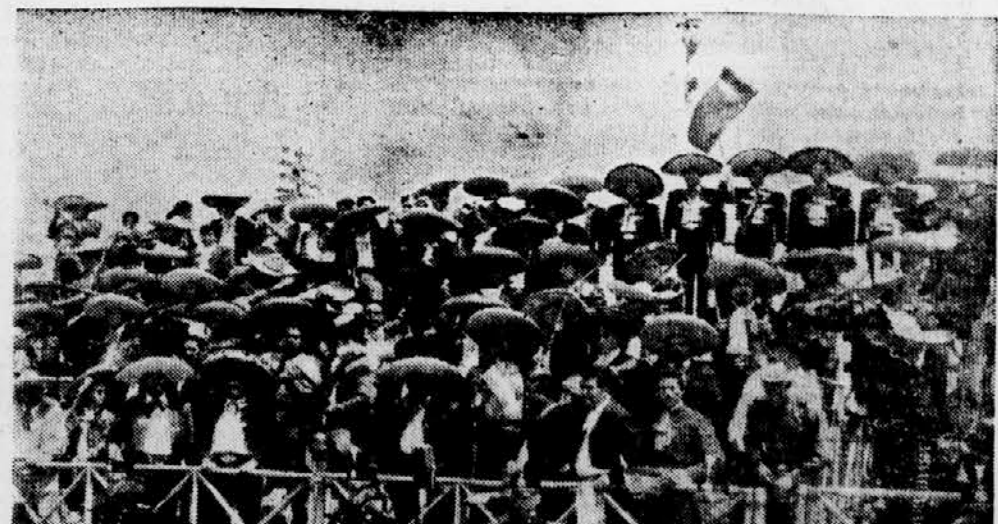
Združene države Amerike

Lepega sončnega jutra v oktobru je na travniku pred Belo hišo v Washingtonu pristal helikopter, ki je pripeljal Tita iz Williamsburga na srečanje s predsednikom ZDA Kennedyjem. Ameriški predsednik je že čakal s svojimi sodelavci, čakal je častni bataljon pehote, mornarice, mornariške pehote, letalstva in obalne straže, nestrpno so čakali številni novinarji in fotoreporterji. In potem je prišel zgodovinski trenutek... Z balkona Bele hiše so zadonele fanfare, vojaška godba pa je zaigrala jugoslovansko in ameriško himno. Obisk se je začel.

Združene države Mehike

Sprejem v Guadalajari ni prav nič zaostajal za sprejemom v mehiškem glavnem mestu. Takoj po prihodu v »Biser Jalisco« je Tito položil zlat venec pred Juarezov spomenik na glavnem trgu. Nato je skupaj s predsednikom Lopezom Mateosom med igranjem državnih himen izkazal spoštovanje revolucionarju in osvoboditelju Mehike (desno). Folklorni orkestri »Marichise« (spodaj) so sicerbeli za vedro razpoloženje. Na sliki čakajo Tita na letališču v Ciudad Mexico.

Združene države Brazilije

Največja dežela Latinske Amerike je bila prva, ki jo je obiskal predsednik Tito. Na sliki ga vidimo kmalu po prihodu na letališče glavnega braziliskega mesta Brasilia, ko se je na vztrajno klicanje fotoreporterjev in filmskih snemalcev »Presidente! Presidente!« še enkrat obrnil, preden je stopil v avtomobil.

